

Uluslararası Beşeri Bilimler ve Sanat Dergisi
International Journal of Humanities and Art

<http://www.trkdergisi.com>

Araştırma Makalesi / Research Article

e-ISSN:2757-6388

trk dergisi

2024

5(2):1/14

Geliş Tarihi / Receive : 23.12.2024

Kabul Tarihi / Accepted : 31.12. 2024

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

Love of the Prophet in the Poems of Nabi and Necip Fazıl Kısakurek

Fadime OCAK

Öğretim Görevlisi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, TÖMER

e-mail: ocak_fadime@hotmail.com

Orcid ID: 0000-0002-4197-3744

Atıf/Cite as: OCAK, F. Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi. *Trk Dergisi*, 5(2), 1-14

İntihal /Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından ve bir intihal programında incelenmiş intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two reviewers and in a plagiarism program and has been confirmed to be free of plagiarism.

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

Özet

Hız. Muhammed, yüce bir peygamber olarak asırlar boyunca inananlar tarafından sevilmiş ve yüceltilmiştir. Bu sevgi, Ona uyarak dinî emirleri yerine getirmek yanında O'nun özelliklerini ve faziletlerini edebî eserlerde göstermek ve üstünlüğünü ortaya koymak şeklinde de olmuştur. Hız. Muhammed'i yüceltmek ve ona olan muhabbeti göstermek değişik şahsiyetler tarafından şiirler, naatlar, kasideler yazmak şeklinde olduğu gibi, onun fizikî görünümünü anlatan hilye-i şerifler kaleme almak şeklinde de olmuştur.

Klasik Türk Edebiyatı alanında yazılan eserlere önce besmele ile başlayıp, arkasından Allah'a hamdu senadan sonra Hız. Muhammed'e salâtu selam getirilerek devam etmek gelenek olmuştur. Böylece Hız. Peygamber'e olan saygı ve hürmet gösterilmiştir. Hız. Muhammed'e ve onun üstünlüğüne dair eserler kaleme almak, müellifleri tarafından önemsenmiştir. Peygamber sevgisini konu edinen naatlar Divan şiirinde önemli bir yer tutmuş ve bu naatlar Hız. Muhammed sevgisini anlatmanın bir yöntemi olmuştur. Şâirler naat yazarken Hız. Muhammed'e olan sevgilerini dile getirme yanında, edebî hünerlerini de göstermenin yolunu bulmuşlardır. Hız. Muhammed'e olan sevgi, bu medeniyetin estetik ve sanat yönünü oluşturan edebî eserlerde açık bir şekilde ortaya konmuştur.

Klasik edebiyatımızda Hız. Muhammed sevgisini en güzel şekilde terennüm eden şâirlerden biri de Şâir Nâbî olmuştur. Kendisine has bir üslup geliştirmiş olan Nâbî, bu alanın zirve şâirlerdendir. Nâbî, Divânı'nda Hız. Muhammed'i öven naatlara yer vermiş ve Hız. Muhammed'in yüceliğini edebi bir şekilde anlatmıştır. Sadece Divân şiirinde değil, sonraki dönemlerde de Hız. Muhammed sevgisini işleyen şâirler eserler meydana getirmişlerdir. Bu anlamda edebiyatımızın bir diğer Peygamber aşığı şâiri de Necip Fazıl Kısakürek'tir. Necip Fazıl, şiirlerini topladığı "Çile" adlı eserinde Hız. Peygamber, Allah'ın Sevgilisi, Ölçü, O, Rütbe gibi Hız. Peygamber'e yazılmış müstakil şiirler mevcuttur. Bunun yanı sıra bazı şiirlerinde de tematik bağlamda olmasa da Hız. Peygamber ismen yer almakta veya O'na atıflar yapılmaktadır. Sadece klasik edebiyatımızda değil, son dönem şâirlerinin de Hız. Muhammed sevgisi üzerine eser verdikleri bir hakikattir. Bu sevgi onun insanlık katındaki değerini gösteren önemli bir ölçüdür.

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

Anahtar Kelimeler: Hz. Muhammed, Nâbî, Necip Fazıl, Naat, Hz. Peygamber sevgisi

Abstract

Muhammad is a great prophet. That is why he has been loved and praised by Muslims for centuries. This love manifested itself both in the form of submitting to Muhammad and obeying the commands of religion, and in the form of writing literary works describing Muhammad's characteristics and virtues and expressing his superiority. Praising Muhammad and showing love for him was done both by writing poems and by writing "hilye-i şerif"s describing his physical appearance.

In the works written in the field of Classical Turkish Literature, the writers would start their works with the "besmele", then thank Allah and greet the prophet. In this way, respect was shown to Muhammad. It was considered important by the writers to write literary and scientific works about the Prophet Muhammad and his superiority. Poems about love of the Prophet Muhammad have an important place in classical Turkish poetry and these poems have become a way of expressing love for Muhammad. While writing poems, poets found ways to express their love for Muhammad as well as to show off their artistic talents. Love for the Prophet Muhammad is clearly expressed in the literary works that constitute the aesthetic and artistic aspect of Islamic civilization.

One of the poets who best describes the love of Prophet Muhammad in our classical literature is Nâbî. Nâbî, who has a unique style, is one of the best poets in this field. Nâbî included poems praising the Prophet Muhammad in his poetry book and expressed the greatness of the Prophet Muhammad in a literary way. Not only in classical Turkish poetry, but also in later periods, poets created works in which they dealt with the love of Muhammad. Necip Fazıl Kısakürek is another prophet-lover poet in our literature. In his poetry book titled "Çile", Necip Fazıl included poems he wrote for the Prophet such as "Hz. Peygamber", "Allah'ın Sevgilisi", "Ölçü", "O", "Rütbe". In addition, in some of his poems, the name of the Prophet is mentioned or references are made to him, although he does not devote the subject entirely to him. Not only the poets of classical literature but also the poets of the latest period have written poems about the love of Prophet Muhammad. This love is an important measure of the value that people give to him.

Keywords: Hz. Muhammed, Nâbî, Necip Fazıl, Poem (naat), Hz. love of the prophet

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

Giriş

İslâm Peygamberi Hz. Muhammed (sav), Kur'an'ı Kerim tarafından yüceltilmiş ve bütün müminler için örnek bir insan olarak takdim edilmiştir. O, asırlar boyunca inananlar tarafından sevilmiş ve yüceltilmiştir. Bu iş, O'na uyarak dinî emirleri yerine getirmek yanında O'nun özelliklerini ve faziletlerini edebî eserlerde göstermek ve üstünlüğünü ortaya koymak şeklinde de uygulanmıştır. Bu amaçla şiirler, naatlar, kasideler yazılmış, fizikî görünümünü anlatan hilye-i şerifler kaleme alınmıştır. Bu anlamda eser veren ve Hz. Muhammed'i (sav) öven müelliflerden Süleyman Çelebi:

"Kalmadı kadr kıymeti dürr ü cevâhirün

Dürler çü saçdı lutf ı dürrerbâr-ı Mustafâ" (Kurnaz-Tatçı, 1999: 85)

şeklinde Hz. Muhammed'in değerinden bahsederken, Şeyh Gâlib de "Naat-ı Şerîf"inde:

"Sultân-ı rûsül şâh-ı mümeccedsin efendim

Bî-çârelere devlet-i sermedsin efendim

Divân-ı ilâhîde ser-âmedsin efendim

Menşûr-ı le'amrûkle mü'eyyedsin efendim"

şeklinde Hz. Muhammed'i yüceltmıştır. (Şeyh Gâlib, 1994, 187)

Hz. Peygamber'e (sav) duyulan sevgi, aşk ve bağlılık asırlar boyunca İslâm dünyasında meydana getirilen eserlerde ortak bir tema olmuştur. Dünyada Hz. Muhammed kadar övülmüş, hayatının her safhası bir edebî türe kaynaklık etmiş başka bir kimse yoktur. Hz. Peygamber'in doğumu, gençliği, evlenmesi, mi'racı, savaşları, mucizeleri ve vefatı asırlar boyunca sürekli olarak günümüze kadar işlenegelmiştir. Amil Çelebioğlu'nun ifadesiyle O, "...bazı âşikâne şiirlerde güzellik ülkesinin pâdişâhı, yani sevgiliden maksat haddizâtında Hazret-i Peygamber'dir. Zira o, asla solmayan bir gül, emsali bulunmayan ebedî bir sevgilidir. Hiçbir sevgili onunla mukayese edilemez." (Çelebioğlu 1998: 356-357) ifadesi bu düşünceyi desteklemektedir.

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

Klasik Türk Edebiyatı alanındaki eserlerde yazıldığı dönemlerinin anlayışı gereği olarak eserlere önce besmele ile başlanıp, arkasından Allah'a hamdu senadan sonra Hz. Muhammed'e salatu selam getirilerek eserler oluşturulmuş, böylece Hz. Peygamber'e olan saygı ve hürmet gösterilmiştir. Hz. Muhammed'e ve onun üstünlüğüne dair eserler kaleme almak, dönemin müellifleri tarafından önemsenmiştir. Bu anlamda Eski Türk Edebiyatında da Hz. Muhammed ve müminlerin O'na olan sevgisi değişik şâirler ve farklı edebî türler tarafından işlenerek önemli eserler ortaya çıkmıştır. (Kaplan 2001: 1)

Peygamber sevgisini konu edinen naatlar Divan şiirinde önemli bir yer tutar. Divan şiiri aslında sevgi temalıdır ve naatlar da Hz. Muhammed sevgisini anlatmanın bir yöntemi olmuştur. Dolayısıyla Divan şâirleri naat yazarken Hz. Muhammed'e olan sevgilerini dile getirme yanında, edebî hünerlerini de göstermenin yolunu bulmuşlardır. Özellikle mesnevi ve divan türü manzum eserlerde, tevhid ve münacattan sonra naatlara yer verilmiş; Hz. Peygamber, hemen hemen her tür eserde güzel yönleri ve sıfatlarıyla anılmış ve ahirette şefaati umulmuştur. (<http://www.islamveihsan.com/naat-nedir.html>)

Hz. Muhammed ve onun sevgisini değişik şekillerde ele alan eserler, bu sevginin dalga dalga toplumda yayılmasını sağlamışlardır. Oluşan bu sevginin büyüklüğü, ona kaynaklık eden şahsa yani, Hz. Muhammed'e dönme ihtiyacını insanların kafalarına ve gönüllerine nakşederek, İslâm'ın özelliklerini ve güzelliklerini anlayarak hayatlarına tatbik etme gibi bir durumu da beraberinde doğurmuştur. Böylece sevgiden beslenen bir bireysel hayat o sevginin tezahürleriyle örülen sosyal hayatı da beraberinde geliştirerek emsali tarihte az görülen bir düşünce ve medeniyet dünyası yaratmıştır.

Hz. Muhammed'e olan sevgi, bu medeniyetin estetik ve sanat yönünü oluşturan edebî eserlerde açık bir şekilde ortaya konmanın ötesinde, O'na olan sevginin adeta bir çağlayan misali asırlar boyu çağlayarak akmasına sebep olmuştur. Sevgideki bu coşku hali, pek çok eserin meydana getirilmesine ilham kaynağı olduğu gibi, bu sevgiden beslenen yeni şahsiyetlerin ve eserlerin ortaya çıkmasına da vesile olmuştur. Meydana

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

getirilen bu eserler ve onların müellifleri kültür dünyamızı aydınlatan yıldızlar misali parlayarak edebiyat dünyasındaki önemli yerlerini almışlardır.

Bu eserler, Türk-İslâm medeniyetinin önemli bir zenginliği olarak asırlar boyu gelişerek ve çeşitlenerek devam etmiştir. Böylece hem Hz. Muhammed etrafındaki sevgi hâlesi büyümüş hem de O'na olan sevgiyle beraber getirdiği dinin esaslarını öğrenme arzusu artarak günlük hayat yanında sosyal hayatı da etkileyecek bir boyuta dönüşmüştür. Böylece Hz. Peygamber sevgisinden doğarak gelişen bir dünya meydana gelmiştir ki, Ümmî Sinan'ın ifadesiyle:

"Gül alırlar Gül satarlar

Gülden terazi tutarlar

Gülü gül ile tartarlar

Çarşı pazarı güldür gül."

boyutunda bir toplum yapısı oluşmuştur. Bu örnekten de anlaşılacağı üzere O'nun sevgisi estetik bir şekilde ifade edilirken, O'na olan bağlılık da estetik metaforlar ile ifade edilmiştir. (<http://www.ummisinan.com/>)

Bu tür şahsiyetlerden ve edebiyatımızdaki önemli simalardan biri olan Nâbî, klâsik Türk edebiyatında kendisine has bir üslûp geliştirebilmiş zirve şâirlerdendir. Aynı zamanda içerisinde düşüncenin ağırlık kazandığı, hikmetli söz söyleme anlayışının hâkim olduğu "hikemî" olarak adlandırılan tarzın Türk edebiyatındaki en büyük temsilcisidir. (Ördek 1987: 409). Şâirin Divânı'nda Hz. Muhammed'i övmek üzere yazılmış naat türü şiirlerin sayısı yedidir. Bunlardan ilki Divân'daki tevhid konulu kasideden sonra gelen, tamamı 163 beyit olan ve kaside nazım şekliyle yazılmış naat'tır. Kasidenin başlığı: *Mâlîden-i çeşm-i siyeh-sirişk-i kalem be-âstâne-i Na't-ı şerîf-i seyyîd-i 'âlem salla'llâhu 'aleyhi ve sellem*. (Âlemin Efendisi (sav) oluşunun şerefli na'tinin eşiğine kalemin siyah gözyaşlarını sürmesi) şeklindedir. (<http://www.sevgirehberi.net/nabinin-siirlerinde-hz-muhammed-sevgisi.html/>)

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

Nâbî, şiirlerinde çoğu zaman kasidelerinde kendi duygu ve düşüncelerini aktarmak için tabiattaki kimi varlıkları, cisimleri ve eşyaları kişileştirerek konuşturduğu görülür. Bu üslubun gereği olarak Nâbî, bahsedilen kasidenin ilk beyitlerinde, Allâh'ın birliği ve isimlerinin kâinattaki tecellilerini anlatılır. Allâh, kendi isimlerinin nakışlarını göstermek için kâinatı sanat kalemiyle çizdiği; mevcudatın temel dört unsuru olan su, hava, ateş ve toprağın birbiriyle uyum içinde olduğu, Allâh'ın kudret sıfatının bir tecellisi olarak dokuz feleğin döndüğü gibi tevhitte alakalı hususlar üzerinde durur. Bu hususu:

Nakş göstermek için hâme-i sun'-ı üstâd

Oldı saykal-zede bu nüh varak-ı kevn üfesâd

(Allâh'ın yaratma kalemi, sanat eserlerini göstermek için bu dokuz felek sahifesi cilalandı.) ifadeleriyle ortaya koymuştur. (Ördek: 411; Bilkan 1997: 11)

Sadece Divân şiirinde değil, sonraki dönemlerde de Hz. Muhammed sevgisini işleyen şâirler eserlerini meydana getirmişlerdir. Bu anlamda edebiyatımızın bir diğer Peygamber aşığı şâiri de Necip Fazıl Kısakürek'tir. Yarım asırlık bir dönemde altmışın üzerinde edebî ve fikrî eser kaleme alan ve bu eserlerinin büyük çoğunluğunda İslam düşüncesini konu edinen Necip Fazıl da Hz. Muhammed'e olan sevgi ve bağlılık üst seviyededir. Şâir, şiirlerini topladığı "Çile" adlı eserinde Peygamber, Allah'ın Sevgilisi, Ölçü, O, Rütbe gibi Hz. Peygamber'e yazılmış müstakil şiirler mevcuttur. Bunun yanı sıra bazı şiirlerinde de tematik bağlamda olmasa da Hz. Peygamber ismen yer almakta veya O'na atıflar yapılmaktadır.

Mesela "Rütbe" şiirinde şâir;

"Düşünün, ben ne büyük rütbeye tutkuluyum!

Çünkü O'nun kulunun kölesinin kuluyum!" (Kısakürek 1973: 61)

derken, hem Hz. Peygamber'in şahsına övgüde bulunmakta hem de kendisiyle O'nun arasındaki irtibatı (yani O'na olan bağlılığını) ve bu bağın kendisine kazandırdığı payenin büyüklüğünü dile getirmektedir. Yine Hz. Peygamber'i konu alan "Ölçü" şiirinin ilk mısraında Allah Rasûlü'nü "Müjdecim, Kurtarıcım, Efendim, Peygamberim;" hitabıyla anan şâir, ikinci mısra da "Sana uymayan ölçü hayat olsa teperim." diyerek O'na olan sadakatının derecesini ifade etmektedir. (Kısakürek 1977: 247)

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

Necip Fazıl'ın, Çöle İnen Nur kitabında ve başka eserlerinde son peygamber olan Hz. Muhammed (S.A.V.)'i 'Ufuk Peygamber' olarak seslendiğini görürüz. O, "insanoğlunun ufkudur." (Hancıoğlu, 2013: 167, Adıyaman Üniversitesi Bilim, Kültür ve Sanat Sempozyumu,19 Nisan 2018). Necip Fazıl, Peygamber'in ismini doğrudan kullanmayacak kadar saygılıdır. Bundan dolayı onu, "M.....", "O", "Efendimiz", "Allah'ın Sevgilisi", "Allah'ın Resûlü", "Son Zamanların Nebîsi", "Gaye İnsan ve Ufuk Peygamber", "Bütün Zaman ve Mekanın Peygamberi", "Efendimiz, Müjdecimiz, Kurtarıcımız" gibi isimlerle nitelendirir. (Beyaz 2012: 205)

Bu örneklere bakıldığında yukarıda izah edilmeye çalışılan düşüncelerin bahsedilen şâirler tarafından da ele alındığı ve sanatlarını ortaya koyarak ince bir şekilde işlendiği gözlemlenmektedir. Çünkü bahsedilen şâirler de bu medeniyetin değerlerinden beslenerek büyümüşler ve o medeniyetin estetik değerlerini taşıyan kişiler olarak bunları eserlerinde yansıtmışlardır. Şâirlerimiz Nâbî ve Necip Fazıl, Hz. Muhammed'i genel olarak şu başlıklar altında methetmeyi uygun görmüşlerdir:

1-Hz. Peygamber'in yaratılışındaki yücelik

Allah (c.c), Hz. Muhammed'i hiçbir varlığı yaratmadan önce yaratmıştır. Ondandır kâinatı on kısımdan ibaret yaratarak her bir kısma farklı işlevler yüklemiştir. Birinci kısımda arş'ı, ikinci kısımda kalemi yaratmış ve bunun devamında onuncu kısımda Hz.Muhammed'in (s.a.v) temiz toprağını yaratmıştır. Başka bir rivayete göre Allah: "Onuncu kısımda peygamber efendimizin mübarek nurunu yarattı ve Arşın sağında dört bin yıl tesbih ve takdise devam etti. Ondandır Arşın sakına (alt taraf) gelmesi emir olundu. Yedi bin yıl da orada tesbih ve tehlil etti. Ve böylece peygamberimizin nurunun yaratılışı tamamlanmış oldu. (<https://mumince.com>)

Allah'ü Teâlâ Peygamberimizin nurunu Ahzap suresinde şöyle anlatmıştır: "Ey Peygamber! Seni (ümmetinden tasdik edip etmeyenler üzerine) bir şahid, (iman edenlere Cenneti) bir müjdeleyici, (kafirlere Cehennemle) bir

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

korkutucu gönderdik. Hem Allah'ın dinine ve Ona ibadete Onun izniyle bir davetçi, hem de nur saçan bir kandil olarak". (Ahzab-45-46) Bu ayetlerde Hz. Muhammed kandile benzetmiştir. Allah her şeyi O'nun nurundan yaratmış ama o nurdan hiçbir şey eksilmemiştir. Ayetin ifade ettiği şekliyle Hz. Peygamber bir davetçi olmanın yanında insanlığı aydınlatan bir nur olarak vafedilmiştir, cehalet ve sapıklık karanlıklarından ancak onun nuruyla aydınlanabileceği gösterilmiştir. Kur'an'daki bu ifadeler Nâbî tarafından kendi üslubunca ifade edilerek Hz. Peygamber'in nur vasfı anlatılmıştır.

Örneğin; Nabi'nin "Hayriyye" adlı eserinde Hz. Peygamber'in yaratılışının gayesi Cenâb-ı Hakk'ın Habib'i olduğu, diğer peygamberlerden üstünlüğü, örnek ahlâkı, ayet ve hadis nakillerle ele alınmıştır. "Hz. Peygamber'in özel isimleri yanında "gevher-imâ-hasal-i lücce-i cûd" (cömertlik denizinden meydana çıkan inci), "fâtihi-idahme-i gencîne-i nûr" (nur hazinesinin define açıcısı), "nûr-ı bâlâ-keş-ikandîl-i kader" (kader kandilinin uzayıp giden nuru), "sultân-ı serîr-i âlem"(âlem tahtının sultanı), "şâh-ı ma'nî" (mana sultanı), "meyve-i nûh-tabak-ıbâğ-ı vücûd" (varlık bağındaki dokuz kat göğün bahçelerinin meyvesi), "rûhı cihân" (cihanın ruhu) vb. daha birçok beyitte "hatm, nûr, gevher, sultân, rûh, meyve" gibi kelimeler Hz. Peygamber'e atfedilen birer motif olarak kullanılmıştır."(Albayrak Sak, 2015, s. 584).

Necip Fazıl Kısakürek ise "Peygamber" adlı şiirinde:

Sen, fikir kadar güzel

Ve tek, birden daha tek!

İtrını süzmüş ezel;

Bal sensin, varlık petek... (Kısakürek 1977: 44)

Kısakürek'in bu dörtlüğünde yaptığı koku, petek ve bal benzetmesinden de anlaşılacağı üzere varlığın içini dolduran ve kainata tat veren Hz. Peygamber'dir. İlahî kokuyu yayan Hz. Muhammed olduğu gibi, çiçeklerin özünden oluşan bal da yine Hz. Muhammed'tir. Onun cismanî varlığı ise balın içinde yer aldığı petek misali gibidir. Buradaki benzetmeden Kısakürek'in Hz. Muhammed'e olan bakışı ve O'na olan sevgisini görmek mümkündür.

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

2-Hz. Muhammed'in Allah katındaki değeri

Hiz. Muhammed, İslâmiyet'e göre kâinatın iftihar kaynağıdır ve varlıkların en yüksek mertebesindedir. Allah'ın "Ey Habîbim seni yaratmasaydım kâinatı yaratmazdım." buyruğuna mazhar olmuştur. Rabbimizin bu buyruğu ile yine O'nun katında tüm mahlûkların üstünde değeri olduğu, hepsinden daha kıymetli olduğu ortaya çıkmaktadır. Hiz. Muhammed, Allah'ın kâinatı yaratmaktaki maksatlarının üzerinde toplandığı değerli bir insandır. Nitekim Allah'ın Hiz. Peygamber'e verdiği değer: "Şüphesiz Allâh ve melekleri Peygamber'e salât ediyorlar. Ey iman edenler! Siz de O'na salât edin ve tam bir teslimiyetle selâm verin." (Ahzâb, 56) şeklinde açıkça gösterilmektedir. Ham Allâh'ın hem de meleklerin Hiz. Peygamber'e salavât getirmeleri, onu yüceltmeleri, Hiz. Muhammed'in Allâh katındaki değerini ortaya koymaktadır. O'na olan bu sevgi şâirlerin eserlerine de yansımıştır. Nitekim Nabî'nin Hiz. Peygamber sevgisi hac yolculuğu esnasında onun dilinden dökülen mısralarla kanıtlanmıştır. Olay şu şekilde anlatılır:

"Hac adayları kafilesi Hiz. Muhammed Mustafa (S.A.S.)'nın Ravza-i Mutahhare'siyle şereflenen Medine-i Münevvere'ye yaklaştığında vakit gecedir. Nabî'nin gözlerine Peygamber aşkıyla uyku girmemiştir. Ama bir rical-i devlet, hem de ayakları Kibleye doğru uzatılmış olarak, uyumaktadır. Şair, bundan üzgün olarak muhtemelen o anda irticalen bu şiirini yüksek sesle terennüme başlayınca o zat-i muhterem uyanır, toparlanır. Kafile Ravza-i Mutahhare'ye yaklaşınca Mescid-i Nebî'nin bütün minarelerinden, müezzinlerin, Ezandan önce bu şiiri terennüm ettikleri işitilir. Ve Hiz. Peygamberin, müezzinlerin rüyasına girerek bu na't-i şerifi okumalarını tavsiye ettiklerine inanılır. Böylece, halk arasında yaşayan bu rivayet, Nabî'nin bazı çevrelerde bir 'ermiş' gibi sayılmasına ve manevî makamının da üstün bir aşamada olduğuna inanılmasına yol açmıştır." (Karahan 1987: 10-11)

Sakın terk-i edebden kûy-i mahbûb-i Hudâ'dır bu

Nazar-gâh-i İlâhîdir Makam-i Mustafâ'dır bu. (Karahan 1987: 150)

(Sakın, nezaket ve saygıyı elden bırakma; burası Allahu Taâlâ'nın sevgilisinin 'Hz. Peygamber'in' mahallesi, bulunduğu yerdir. Burası Cenab-i Hakk (C.C.)'ın nazar buyurduğu mahal, Hiz. Mustafa (S.A.S.)'nın

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

makamıdır. (Medine-i Münevvere'dir; Ravza-i Nebi'nin şereflendirdiği topraktır).(Karahan 1987: 151)

Necip Fazıl da, Çile adlı eserinde Peygamber temalı şiirlere önemli ölçüde yer vermiştir. Şâirin O'na olan sevgisi şiirlerinde hissedilmekte, kâinatın yaratılış gayesi olarak onu görmektedir. Necip Fazıl'a göre insanoğlunun en mükemmel hali O'dur. Öyleki Çile adlı eserinde yer alan "Allah'ın Sevgilisi" adlı şiirinde şöyle anlatır:

Düşünüyorum: O'ndan evvel zaman var mıydı?

Hakikatler, boşluğa bakan aynalar mıydı?

demek suretiyle O'nun zaman üstü bir varlık olduğuna işaret etmektedir. (Kısakürek 1977: 56)

Şâir "o" adlı başka bir şiirinde ise:

"O, Allah'ın emriyle Kâinat Efendisi;

Varlığın Tacı, varlık nurunun ta kendisi"

Şeklinde O'nu kâinatın efendisi ve varlığın nuru olarak göstermektedir. (Kısakürek: 256) O'nun Ümmetinden Ol adlı şiirde ise:

Beri gel, serseri yol!

O'nun Ümmetinden ol!

Sel sel kümelerle dol!

O'nun Ümmetinden ol!

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

Sen, hiçliğe bakan yön!

Hep sıfır, arka ve ön!

Dosdoğru Kâbe'ye dön!

O'nun Ümmetinden ol!"

Hiz. Peygamber'in büyüklüğünü anlatarak O'nun ümmetinden olmanın faziletine işaret etmektedir. (Kısakürek: 282) Güzel Şey adlı şiirinde ise.

"Ölüm güzel şey; budur perde ardından haber..."

Hiç güzel olmasaydı ölü müydü Peygamber?"

Diyerek Hz. Peygamber aşkını dile getirmektedir. Görüldüğü şekliyle Necip Fazıl'ın sanat anlayışının temelinde İslamiyet ve Hz. Muhammed sevgisi yer alır. O, İslami kurallar çerçevesinde edebî faaliyetlerini ortaya koymaya özen gösterir, eserlerini bu doğrultuda yazar (Karabulut 2020:7) Nâbî gibi o da Hz. Muhammed sevgisini içtenlikle ve mâhirane işler.

Sonuç

Hiz. Peygamber'in Allah tarafından yüceltilmesi ve müminlere örnek insan olarak gösterilmesi, aynı zamanda inananlara şefaatçi olması bütün müminler gibi şâirlerde de Hz. Peygamber'e karşı ilgili uyandırmıştır. Söz sanatının ustaları olan şâirler Hz. Peygamber'i öven şiirler yazmışlardır. Klasik edebiyatımızın en meşhur şâirlerinden Nâbî gibi son dönem edebiyatımızın güçlü şâirlerinden Necip Fazıl da bu konuda şiirler kaleme alarak Hz. Peygamber'e olan sevgileri yanında, O'nun yüceliğini ortaya koymuşlardır.

Türk-İslâm edebiyatında pek çok şâir tarafından işlenen bu konu, Peygamber aşığı iki şâir tarafından değişik zaman dilimlerinde ve farklı sosyal çevrelerde yaşamış olmalarına rağmen benzer şekilde işlenerek Hz. Peygamber'in büyüklüğü anlatılmıştır. Kullandıkları kelimeler farklı, ifade tarzları değişik olsa da ortak kaynaktan beslendikleri ve aynı şahsa hayran oldukları için ortak bir zevkin ve ortak sevginin ifadelerini sunmuşlardır. Bu husus, edebiyatın ara vermeksizin süreklilik arz ettiğini ve geçmişten

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

geleceğe akan bir ırmak gibi devamlı olduğunu gösterme bakımından önemlidir. Ayrıca kültürün devamlılığı ve değerlerin geçmişten geleceğe taşınması noktasında benzer hususların kıymetini gösterme açısından reddedilemez bir gerçektir.

KAYNAKÇA

(<http://www.islamveihsan.com/naat-nedir.html>)

(<http://www.sevgirehberi.net/nabinin-siirlerinde-hz-muhammed-sevgisi.html/>)

(<http://www.ummisinan.com/>)

(<https://www.antoloji.com/museddes-na-ti-serif-i-nebevi-siiri/>)

Albayrak Sak, Vesile (2015). Nâbî'nin Hayriyye'sinde Hz. Peygamber, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, Sayı: 4/2 2015 s. 584-598.

Beyaz, Yasin (2012). *Nesir yazılarına Göre Necip fazıl'ın Düşünce Dünyası*, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.

Bilkan, Ali Fuat (1997), *Nâbi Divanı*, İstanbul: MEB Yay.

Hüseyin Vassâf (1999), *Mevlid Süleyman Çelebi ve Vesiletü'n-Necat'ı*, (Haz. Cemal Kurnaz- Mustafa Tatçı), Ankara: Akçağ Yayınları.

Kaplan, Mahmut (2001), "Divan Şiirinde Hazret-i Muhammed", *Köprü Dergisi*, (Nübüvvet Bahar 2001, 74. Sayı.)

Karabulut, Mustafa (2018), "Necip fazıl Kısakürek'in Şiirlerine Dair Bazı Tespitler" 5. *Bilim Kültür ve Sanat Sempozyumu*, Adıyaman Üniversitesi (19 Nisan 2018).

Karabulut, Mustafa (2020), Necip Fazıl Kısakürek'in Şiirlerinde "Hz. Muhammed" (S.A.V.) Algısı, *International of Turkish Academic Studies (TURAS)* – Cilt/Volume 1, Sayı/Issue 1, 2020.

Karahan, Abdülkadir (1987), *Nâbî*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.

Kısakürek (1977), Necip Fâzıl, *Çile*, İstanbul: Büyük Doğu Yayınları.

Nâbî ve Necip Fâzıl Kısakürek'in Şiirlerinde Peygamber Sevgisi

Mengi, Mine (2001), *Divan Şiirinde Hikemi Tarzın Büyük Temsilcisi Nâbî*, Ankara, 1987.

Ördek, Şebnem Şerife (2001), Nâbî'nin Farsça Kasideleri Ve Türkçe Tercemesi, *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 4 Sayı: 1 Şubat 2021, s. 409-441.

Şeyh Gâlib (1994), *Şeyh Gâlib Dîvânı*, Ankara: Akçağ Yayınları.

"Beşeri Bilimler ve Sanat Dergisi"
"International Journal of Humanities and Art "
[trk dergisi/2024]

e-ISSN:2757-6388

Cilt/Volume:5

Sayı/Issue: 2